

STRATEGIE PEDAGOGICKO PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ

ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

Č. j.: MG/2395/2022

Koncepce poradenských služeb

Ve škole tráví žáci a studenti značnou část dne. Zdejší život však není jen o výuce, ale také o vztazích, emočních prožitcích, společně stráveném čase. Výsledky vzdělávacího procesu jsou ovlivněny řadou faktorů, např. motivací, aktuální náladou, osobnostními předpoklady žáků a studentů, ale také psychickou pohodou či nepohodou. Vývojová období pubescence a adolescence, kterými naši žáci a studenti procházejí, jsou přirozeně spojena se zvýšenými emočními nejistotami a nezřídka i krizemi, kdy se děti či dospívající vyrovnávají s psychickými a sociálními změnami. Navíc se každý z nás může občas dostat do situace, se kterou si neví rady, je pro něho příliš náročná. Těmi, kdo nabízejí pomocnou ruku, jsou výchovní a kariéroví poradci školy, školní psycholog a metodik prevence.

Školní poradenské pracoviště nabízí komplexní systém vzájemně se doplňujících a na sebe navazujících informačních, poradenských a metodických činností vedoucích k podpoře žáků v jejich vzdělávacích aktivitách, podpoře pozitivního sociálního klimatu a rozhodování o budoucím vzdělávání a profesi.

Poradenské služby se týkají všech žáků (MGV a SZŠ) i studentů (VOŠ zdravotnická). *(Dále v textu jsou pojmy žák a student nahrazeny shrnujícím pojmem žák.)*

Účelem poradenských služeb je:

- a) pomoc při řešení osobních problémů,
- b) vytváření vhodných podmínek pro zdravý tělesný a psychický vývoj žáků, pro jejich sociální vývoj, pro rozvoj jejich osobnosti před zahájením vzdělávání a v průběhu vzdělávání,
- c) naplňování vzdělávacích potřeb a rozvíjení schopností, dovedností a zájmů před zahájením a v průběhu vzdělávání,
- d) prevence a řešení výukových a výchovných obtíží, projevů různých forem rizikového chování, které předchází vzniku sociálně patologických jevů a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací,
- e) vytváření vhodných podmínek pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním,
- f) vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce pro žáky nadané a mimořádně nadané, vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšího profesního uplatnění,
- g) zmírňování důsledků zdravotního postižení, zdravotního znevýhodnění a sociálního znevýhodnění a prevenci jeho vzniku.

Schéma poskytování poradenských služeb

Školní poradenské služby jsou zajišťovány školním poradenským pracovištěm. Naše služby jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům, studentům a pedagogickým pracovníkům.

Za poskytování školních poradenských služeb odpovídá ředitel školy, případně jím pověřený pracovník.

Poradenské služby poskytované školou jsou koordinovány se školskými poradenskými zařízeními v oblasti.

Rozdělení činností jednotlivých poradenských pracovníků je podmíněno specifiky jejich vzdělání. Vzhledem k časové náročnosti jsou činnosti přesně rozděleny, zároveň je však v případě potřeby zajištěna vzájemná zastupitelnost.

Pedagogičtí pracovníci školy, kteří se podílejí na zabezpečení poradenských služeb

Školní poradenské pracoviště:

- 1) PhDr. Šárka Sedláčková: vedoucí komise výchovného poradenství a výchovný poradce MG, poskytuje **poradenství především žákům čtyřletého gymnázia**. Dále se věnuje diagnostice a komplexní péči o **žáky se speciálními vzdělávacími potřebami** včetně spolupráce se školskými poradenskými zařízeními – týká se **čtyřletého i osmiletého gymnázia**.
- 2) Mgr. et Mgr. Eva Martináková: školní psycholožka. Poradenské a diagnostické psychologické **služby poskytuje především žákům osmiletého gymnázia a všem žákům SZŠ**.
- 3) Mgr. Jana Kinclová: kariérový poradce Masarykova gymnázia.
- 4) Mgr. Jana Kalčáková: výchovný a kariérový poradce SZŠ a VOŠ zdravotnické. V rámci výchovného poradenství zajišťuje činnosti, které souvisí s vedením a péčí o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- 5) Mgr. Kateřina Haganová: metodik prevence MG, SZŠ a VOŠZ Vsetín.

V případě potřeby se výchovní a kariéroví poradci navzájem zastupují.

Konzultační hodiny jsou uvedeny na webových stránkách školy.

Poradenské činnosti:

- a) individuální případová práce při řešení osobních problémů žáků - konzultace, vedení, případně zajištění odborného vedení psychologem,
- b) krizová intervence pro žáky, komunikace se zákonnými zástupci v případě krizové situace, předání žáka do péče lékařů či psychologa,
- c) konzultace při výchovných a vzdělávacích problémech žáků,
- d) příprava anket a dotazníků ve škole, anonymní mapování adaptace u žáků 1. ročníků,
- e) depistáž nadaných dětí - spolupráce s KPPP Zlín,
- f) péče o integrované žáky (garant tvorby individuálního vzdělávacího plánu, příp. dalších opatření, konzultace s rodiči těchto žáků i samotnými žáky),
- g) konzultace k technikám a hygieně učení pro žáky,
- h) konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech dětí,
- i) spolupráce s lékaři (hlavně psychiatry), s psychology,
- j) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum a středisko výchovné péče) při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
- k) vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a příprava návrhů na další péči o tyto žáky.

Metodické a informační činnosti:

- a) metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky, kariérového rozhodování žáků apod.,
- b) předávání odborných informací z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a dalších oblastí pedagogickým pracovníkům školy,
- c) poskytování informací o činnosti poradenských pracovníků školy, o specializovaných školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,
- d) spolupráce se školní psycholožkou,
- e) shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských a jiných zařízení,
- f) setkání s rodiči žáků budoucích 1. ročníků a primy v červnu před začátkem dalšího školního roku s cílem seznámení s nabídkou služeb ŠPP.

Školní psycholog

a) Konzultační, poradenská a intervenční činnost pro žáky a žákyně osmiletého gymnázia a SZŠ:

- a) individuální případová práce se žáky v osobních problémech (konzultace, vedení),
- b) krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce,
- c) prevence školního neúspěchu žáků (náprava, vedení apod.),
- d) techniky a hygiena učení (pro žáky),
- e) skupinová a komunitní práce se žáky,
- f) koordinace preventivní práce ve třídě, programů pro třídy apod.,
- g) podpora spolupráce třídy a třídního učitele,
- h) individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání,
- i) konzultace se zákonnými zástupci při výukových a výchovných problémech dětí,
- j) pomoc při řešení multikulturní problematiky ve školním prostředí.

b) Metodická práce a vzdělávací činnost:

- a) metodická pomoc třídním učitelům,
- b) pracovní semináře pro pedagogické pracovníky (konzultace a metodické vedení),
- c) účast na pracovních poradách školy,
- d) spolupráce v rámci poradenských služeb poskytovaných ve škole (výchovný poradce, školní metodik prevence, kariérový poradce, třídní učitelé),
- e) koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními,
- f) metodická intervence z psychodidaktiky pro učitele,
- g) besedy a osvěta (pro zákonné zástupce),
- h) prezentační a informační činnost,
- i) participace na přípravě přijímacího řízení ke vzdělávání na střední škole.

Kariérový poradce

Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze žáků, tj. zejména:

- a) koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací dráhy žáka,

- b) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologická poradna) při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
- c) spolupráce s vysokými školami – zajišťování prezentací jednotlivých fakult na půdě MGV, zajišťování exkurzí na VŠ či na jejich odborná a výzkumná pracoviště,
- d) dále kariérový poradce zajišťuje exkurze ve firmách či podnicích a poskytuje informace potřebné k získání přehledu o požadavcích na rozličné pracovní pozice,
- e) zajišťuje přípravu a organizaci přípravných testů na přijímací zkoušky na VŠ ve spolupráci s různými společnostmi, zabývajících se touto problematikou,
- f) účastní se akcí typu „Burza škol“, „Den otevřených dveří“ apod. určených k propagaci školy,
- g) informuje žáky i rodiče o možnostech dalšího studia, o dnech otevřených dveří na VŠ, přípravných kurzech k přijímacím zkouškám a přijímacím řízení (vedení nástěnky, individuální konzultace).

Školní metodik prevence

Metodické a koordinační činnosti:

- a) tvorba, kontrola a evaluace minimálního preventivního programu školy,
- b) koordinace a účast na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování (RCH),
- c) koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence RCH,
- d) koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence RCH, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence RCH.

Informační činnosti:

- a) zajišťování a předávání odborných informací o problematice RCH, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy,
- b) prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností,
- c) vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence RCH,
- d) předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.

Poradenské činnosti:

- a) poskytování poradenských služeb žákům s rizikem či projevy RCH a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli,
- b) spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje RCH u jednotlivých žáků a tříd.

Standardní činnosti pedagogů, kteří se podílejí na poradenských službách školy

Třídní učitel:

- a) motivuje vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, dbá na jejich spravedlivé dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě),
- b) podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- c) zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy s rodiči žáků třídy,
- d) spolupracuje s výchovným a kariérovým poradcem při poskytování poradenských služeb týkajících se rozhodování o další vzdělávací a profesní dráze žáků třídy,
- e) provádí prvotní záchyt žáků s mimořádným nadáním a také žáků s neprospěchem,
- f) spolupracuje s výchovným poradcem při řešení varovných signálů v chování žáků a také při vytváření vhodných podmínek při integraci žáků.

Poskytování poradenských služeb ve škole se řídí zákonem č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 564/2004 Sb., § 16 - § 18, ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a taktéž vyhláškou č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

PhDr. Šárka Sedláčková
vedoucí poradenského pracoviště

Mgr. Martin Metelka
ředitel školy

Práce se žáky s rizikem školní neúspěšnosti

1) Identifikace potřeb žáků a evidence – dle individuálních případů:

- od samotného žáka, TU, VP (vedou dokumentaci), ostatních vyučujících,
- identifikace situace v rodině (u zákonných zástupců),
- od spolužáků,
- od institucí (např. OSPOD, PČR).

2) Analýza neúspěchu v souvislosti s:

- zdravotními riziky,
- výchovně vzdělávacími riziky,
- sociálními riziky.

Zjišťování provádí a každý školní rok průběžně doplňuje TU, VP.

3) Nejčastější projevy neúspěšnosti žáka:

- slabý prospěch ve více předmětech,
- vysoká absence - „vše omlučeno“, příp. neomluvené hodiny,
- únik do nemoci,
- stranění se spolužáků,
- nízký společenský status v třídním kolektivu,
- časté úvahy o odchodu ze školy.

4) Podpora žáků a prevence neúspěšnosti:

- individuální přístup vyučujících ve všech předmětech,
- jednoznačné stanovení pravidel dle školního řádu, jejich vyžadování a kontrola,
- nabídka individuálních konzultací,
- zadávání domácích úkolů (přimět k přípravě na vyučování) - zadávat jednodušší úkoly, aby měl žák možnost vypracovat úlohu správně,
- osobní konzultace žáka a TU, popř. žáka a VP, dle potřeby přizvání zákonných zástupců ke konzultacím,
- nabídka účasti na školních akcích - vybrat takové aktivity, kde se může kladně projevit a zažít pocit úspěchu i méně úspěšný žák (školní besídky, sportovní aktivity),
- používání výchovných opatření jako motivačního nástroje (pochvaly, ocenění, zveřejnění úspěchu na webu, v tisku),
- nabídka služeb psychologa, příp. školského poradenského zařízení.